

چکیده

مریم حسین زاده بیرق*

از سال ۱۹۹۵ ناشران غیر دولتی متشکل بیش از ۱۰۰ انجمن و دانشگاه؛ به منظور تبدیل مجله های چاپی قدیمی به مجله های پویا و دیر پای آنلاین (بر خط) با انتشارات HighWire Press دانشگاه استنفورد همکاری خود را شروع کرده اند. این ناشران میلیون ها دلار هزینه صرف فناوری برخط برای ارایه؛ انتشار و مدیریت داده ها کرده اند و موفق به ایجاد خدمات برخط بی همتا و قدرتمندی برای آموزش و راحتی دانشمندان شده اند. آنها همچنین، این ابتکار را به خرج داده اند که برخی از بزرگترین و موثرترین آزمایش ها را تنها به صورت برخط منتشر کنند و هزینه ها را طوری سامان دهی کرده اند که بتوانند داده ها را به طور رایگان در اختیار افرادی که قادر به پرداخت هزینه نیستند، قرار دهند و نیز نرم افزارهایی با جدیدترین فناوری را به منظور حمایت از نویسندگان؛ خوانندگان و ویراستاران طراحی کرده اند. این ناشران با استفاده موثر از فناوری های نوین توانسته اند انتشار گسترده داده های علمی و همچنین دسترسی رایگان و بدون محدودیت به محتوای مجله ها را برای جامعه ی دانشمندان و عموم فراهم سازند و به همین دلیل این ناشران غیر انتفاعی، عنوان «رهبران انقلاب در انتشارات علمی برخط» را به خود اختصاص داده اند. با همت این ناشران؛ اکنون دسترسی آسان جامعه های علمی و عموم مردم به بیش از ۱/۶ میلیون مقاله رایگان فراهم شده است. افزون بر این، دسترسی به بیش از ۱۲/۶ میلیون خلاصه مقاله در بیش از ۴۵۰۰ مجله Medline فراهم شده است.

* دبیرخانه شورای پیشبرد علم و فناوری در جهان اسلام، دانشگاه تهران
تلفن: ۶۱۱۱۹۲۹۷ (+۹۸۲۱)
پست الکترونیکی: M.Hosseinzadeh@ut.ac.ir

بیانیه ناشران خصوصی در باره مقاله های علمی با دسترسی آزاد (۱۶ مارس ۲۰۰۴ - واشنگتن)

• ما ناشران غیر دولتی و دانش پژوه، پایبندی و تعهد خود را نسبت به انتشار مستقل و ابتکاری و ترویج انتشار گسترده داده ها در نشریات خود را اعلام می کنیم. ناشران غیر دولتی به کمک انجمن های دانش پژوه، خواهان تضمین گسترش و پایداری این انجمن ها، پیشرفت علم، برخورداری پژوهش ها از استانداردهای بالا می باشند.

تعهد کننده های زیر بر مبنای اصول و آئین نامه های چاپی که در پی می آیند، به حمایت خود از دسترسی گسترده به ادبیات پزشکی و علمی ادامه خواهند داد:

• به عنوان ناشران غیر دولتی، ماموریت و وظیفه خود می دانیم تا از استقلال، دقت، اطمینان، و انتشار داده ها در نشریاتی که موجب شده اند تا مجله های علمی معتبر در حوزه پزشکی شناخته شوند، محافظت کنیم و آنها را بهبود بخشیم.

• به عنوان ناشران غیر دولتی، ما درآمد ناشی از مجله های خود را دوباره در حمایت از علم در سرتاسر دنیا مصرف می کنیم که این سرمایه گذاری شامل: بورسیه ها، نشست های علمی، کمک هزینه های تحصیلی، گسترش های آموزشی، پژوهانه، انتشار رایگان علوم برای عموم و بهبود انتشارهای علمی می باشد.

• به عنوان ناشران غیردولتی، ما امکان دسترسی گوناگون و رایگان به داده ها را طبق موارد زیر معرفی می کنیم و به حمایت خود از این دسترسی ها ادامه خواهیم داد:

• مقاله های مهم و جالب توجه انتخابی از زمان انتشار به صورت برخط، رایگان خواهند بود.

• متن کامل مجله های ما در سرتاسر دنیا، بی درنگ پس از انتشار و یا چند ماه بعد به طور رایگان در دسترس همه قرار خواهد گرفت.

• محتوای مجله های ما به طور رایگان در اختیار دانشمندی که در کشورهای کم درآمد کار می کنند، قرار خواهد گرفت.

• محتوای مجله های ما قابل پیوست شدن به موتورهای جستجوگر مهم هستند. بنابراین، خواننده ها از سرتاسر دنیا

می توانند به آسانی، داده ها را مکان یابی کنند.

• تا زمانی که بتوانیم راهکارهای نگهداری و نگهداری بلند مدت از مجله های بر خط را طراحی نمائیم و از این طریق دسترسی مداوم به ادبیات علمی را تضمین کنیم، به تکاپو و پویائی خود ادامه خواهیم داد.

• ما به همکاری خود با نویسندگان، منتقدان و ویرایشگران برای گسترش ابزارهای الکترونیک و برخط نیرومند ادامه خواهیم داد تا بتوانیم کارایی و بازدهی تلاش های آنها را بهبود بخشیم.

• ما به شدت از این اصل که «هزینه های چاپ نباید تنها به عهده پژوهشگران و سازمان ها باشد» حمایت می کنیم، چرا که امکان چاپ در نشریات علمی باید برای همه دانشمندان در سرتاسر دنیا بدون توجه به شرایط و توانائی مالی و اقتصادی آنها یکسان باشد.

• به عنوان ناشران غیر دولتی، ما باور داریم که یک جامعه آزاد اجازه همزیستی شکل های گوناگون چاپ را به ما می دهد و سعی خواهیم کرد که در همکاری نزدیک با همکاران ناشر خود باشیم تا استانداردهای بالایی برای چار چوب انتشارات علمی فراهم کنیم.

• برخی ناشران امضا کننده اصول بالا عبارتند:

- A. American Academy of Pediatrics
(آکادمی امراض کودکان آمریکا)
- B. American Dairy Science Association
(انجمن علوم لبنی آمریکا)
- C. American Diabetes Association
(انجمن دیابت آمریکا)
- D. American Association for Cancer Research
(انجمن تحقیقات سرطان آمریکا)
- E. American Physiological Society
(جامعه فیزیولوژی آمریکا)
- F. American Association for Clinical Chemistry
(انجمن شیمی بالینی آمریکا)
- G. American Cancer Society
(جامعه سرطان آمریکا)

Journal of Clinical Microbiology
 Journal of Virology
 American Journal of Geriatric Psychiatry
 Journal of Psychotherapy Practice and Research
 The Journal of Nutrition
 American Journal of Roentgenology
 Journal of Pharmacology and Experimental Therapeutics
 Journal of Animal Science
 Journal of Clinical Oncology
 The Journal of Biological Chemistry
 Journal of Lipid Research
 Journal of Clinical Investigation
 The Journal of Molecular Diagnostics
 The American Journal of Pathology
 The Journal of Molecular Diagnostics
 Journal of Biomolecular Techniques
 Biophysical Journal
 The Journal of Physiology
 The Journal of Experimental Medicine
 The Journal of General Physiology
 Journal of Leukocyte Biology
 British Journal of Psychiatry
 Journal of Histochemistry and Cytochemistry
 FASEB Journal

H. American College of Chest Physicians
 (کالج آمریکایی پزشکان سینه)
 I. American College of Nutrition
 (کالج آمریکایی تغذیه)
 J. American College of Physicians
 (کالج پزشکان آمریکا)
 K. American Psychiatric Publishing
 (انتشارات روانشناسی آمریکا)
 L. American Society for Nutritional Sciences
 (جامعه آمریکایی علوم تغذیه)
 M. American Society for Pharmacology and Experimental Therapeutics
 (جامعه آمریکایی داروسازی و درمان آزمایشی)
 N. American Roentgen Ray Society
 (جامعه اشعه رونتگن آمریکا)
 O. American Society of Animal Science
 (جامعه آمریکایی علوم دام)
 P. American Society for Biochemistry and Molecular Biology
 (جامعه آمریکایی بیوشیمی و زیست مولکولی)
 Q. American Society of Clinical Oncology
 (جامعه آمریکایی تومور شناسی بالینی)
 R. American Society of Hematology
 (جامعه آمریکایی خون شناسی)

با مراجعه به پیوند مجله های زیر از روش موتور جستجوگر گوگل و عضویت رایگان در آنها می توانید از نوشتار های رایگان این ناشران استفاده کنید:

منبع خبر:

www.dcprinciples.org

Journal of Dairy Science
 American Journal of Physiology (AJP)
 CA: A Cancer Journal for Clinicians
 Journal of Neurophysiology
 Journal of Applied Physiology
 Journal of the American College of Nutrition
 ACP Journal Club
 Journal of Bacteriology